

ZORG.TECH CONGRES 2026

Toespraak gouverneur

Dames en heren, geachte organisatoren, beste professionals uit de zorg- en bouwsector, beste aanwezigen,

Het is mij een grote eer om u hier vandaag te mogen verwelkomen op het ZORG.tech congres en de vakbeurs 2026 hier in Brussels Gate. Dit gebouw werd decennialang voornamelijk gebruikt voor karting, autosalons en grootschalige consumentenbeurzen, alvorens het werd omgevormd tot deze prachtige en moderne eventlocatie.

ZORG.tech is al jaren een vaste waarde in het zorglandschap en brengt technici, beleidsmakers, ontwerpers, zorgverleners en bedrijven samen rond één gedeelde ambitie: de zorg beter, slimmer en toekomstbestendiger maken. Met duizenden bezoekers en honderden exposanten is dit congres uitgegroeid tot een belangrijke ontmoetingsplaats waar ideeën ontstaan, kennis wordt gedeeld en samenwerkingen worden gesmeed.

Laat mij ook even verwijzen naar de vooravond van dit congres. Gisteravond vond in De Waerboom in Grimbergen een feestelijke bijeenkomst plaats, met - zo heb ik gehoord - een verrassingsact. Helaas kon ik daar niet bij aanwezig zijn, maar ik ga ervan uit dat de energie en het enthousiasme van die avond vandaag mee zijn doorgereisd naar deze zaal.

Een congres over méér dan bouwen

Het centrale thema van dit congres is bijzonder treffend gekozen:

“Innovatieve bouwconcepten in de zorgsector - wat als we het DNA van bouwen hertekenen?”

Dat is geen vrijblijvende vraag. Het is een fundamentele denkoefening.

Want de waarheid is: het klassieke ziekenhuis, zoals we dat decennialang gekend hebben, voldoet niet langer. De zorg verandert. En dus moet ook de infrastructuur veranderen.

ZORG.tech zegt het zelf duidelijk: het gaat vandaag niet meer om klassieke plattegronden of standaardoplossingen, maar om visies. Om een andere manier van denken, waarin duurzaamheid, flexibiliteit en de mens centraal staan.

We zien wereldwijd en ook in Vlaanderen duidelijke trends:

Ziekenhuizen worden kleiner, maar efficiënter, met meer nadruk op daghospitalisatie en ambulante zorg. Gebouwen worden modulair en flexibel, zodat ze kunnen meegroeien met medische evoluties

Er is een sterke focus op digitalisering en technologie, van AI tot slimme patiëntkamers En er is toenemende aandacht voor een “healing environment” - een omgeving die écht bijdraagt aan herstel.

Met andere woorden: we bouwen niet langer alleen infrastructuur.

We bouwen ecosystemen van zorg.

Het ziekenhuis van de toekomst: een concreet voorbeeld

Dames en heren,

Onlangs kreeg ik de kans om een project te bezoeken dat deze evolutie tastbaar maakt: de werf van het nieuwe Jan Portaelsziekenhuis in Vilvoorde.

Wat ik daar zag, heeft mij oprecht getroffen.

Want wat daar verrijst, is geen traditioneel ziekenhuis.

Het is een ziekenhuis van de toekomst.

Een ziekenhuis dat bewust kiest voor:

- een compact en efficiënt ontwerp, aangepast aan de evolutie naar minder lange opnames
- een modulair bouwconcept, waarbij ruimtes eenvoudig aangepast kunnen worden
- een organisatie die inzet op dagbehandelingen en ambulante zorg, met een verwachte sterke groei van deze vormen van zorg
- en een omgeving die maximaal inzet op comfort, licht en welzijn van patiënten

Het ziekenhuis zal ongeveer 300 bedden tellen, minder dan vandaag, maar dat is geen achteruitgang - integendeel. Het is een bewuste keuze om zorg anders te organiseren, efficiënter, dichter bij de patiënt en meer afgestemd op de realiteit van morgen.

Het gebouw is bovendien zo ontworpen dat het kan inspelen op crisissituaties. Denk aan het snel creëren van isolatieafdelingen of het reorganiseren van circulatiestromen - lessen die we onder meer uit de pandemie hebben getrokken. [swecobelgium.be]

Dit project toont perfect wat het thema van vandaag betekent in de praktijk: durven loslaten wat we kennen, om iets beters te bouwen.

Innovatie vraagt samenwerking

Beste aanwezigen,

Wat mij misschien nog het meest treft aan dit congres, is dat het zoveel verschillende werelden samenbrengt.

Want innovatie in de zorg ontstaat niet in één discipline.

Ze ontstaat op het kruispunt van:

- architectuur en engineering
- zorg en technologie
- beleid en praktijk
- en vooral: mensen die samen durven nadenken

De uitdagingen waar we voor staan, zijn groot:

- de vergrijzing
- het tekort aan zorgpersoneel
- de stijgende zorgkosten
- en de snelheid waarmee technologie evolueert

Daarom moeten we bouwen aan infrastructuur die niet alleen vandaag werkt, maar ook morgen en overmorgen.

Zoals experts het stellen: zorggebouwen moeten vandaag toekomstbestendig, flexibel en

mensgericht zijn, omdat ze moeten kunnen inspelen op demografische evoluties, technologische innovaties en onverwachte crises.

Een essentieel thema daarbij is veiligheid

Dames en heren,

Als gouverneur wil ik hier vandaag ook expliciet een dimensie aan toevoegen die soms minder zichtbaar is, maar minstens even belangrijk: veiligheid.

Ziekenhuizen en zorginstellingen zijn geen gewone gebouwen.

Het zijn kritieke infrastructuren.

Dat betekent dat ze onder alle omstandigheden moeten blijven functioneren.

Fysieke en operationele veiligheid

We moeten nadenken over:

- brandveiligheid
- evacuatieprocedures
- continuïteitsplanning
- bescherming tegen crisissituaties zoals pandemieën of rampen
- zelfs over potentiële aanvallen in de geopolitieke situatie zoals we vandaag kennen, de recente geschiedenis heeft ons geleerd hoe cruciaal het is dat zorginstellingen weerbaar en flexibel zijn.

Digitale veiligheid

Maar minstens even belangrijk is de digitale dimensie.

De zorgsector is vandaag één van de meest geviseerde sectoren voor cyberaanvallen in Europa, hoorde ik twee weken terug tijdens een lezing van, de u welbekende kolonel Houssen.

Jaarlijks worden er honderden cyberaanvallen en grote beveiligingsincidenten gemeld in de Europese gezondheidszorg. In sommige regio's lopen de digitale dreigingen zelfs op tot duizenden automatische scans en pogingen per week, voornamelijk gedreven door ransomware.

Belgische cijfers leren ons dat de zorg geconfronteerd met gemiddeld 2.620 cyberaanvallen per week, een aanzienlijke stijging ten opzichte van voorgaande jaren.

Een voorbeeld is het AZ Monica in Antwerpen, dat te kampen had met een zware ransomware-aanval. Waardoor tientallen operaties werden geannuleerd en kritieke patiënten moesten worden overgebracht. Europese Aanpak

Cyberincidenten in zorg instellingen kunnen leiden tot:

- uitval van systemen
- vertraging van medische handelingen
- verlies van patiëntgegevens
- en in het ergste geval: risico's voor patiëntveiligheid

In ons land blijkt dat veel ziekenhuizen en zorginstellingen nog stappen moeten zetten om voldoende cyberweerbaar te zijn, al is er duidelijke vooruitgang dankzij samenwerking en gezamenlijke initiatieven.

Daarom is veiligheid vandaag geen aparte discipline meer.
Het moet van bij het ontwerp geïntegreerd worden:
“security by design”
“resilience by design”
Of anders gezegd:
een modern ziekenhuis is pas echt innovatief als het ook veilig en robuust is.

Duurzaamheid en verantwoordelijkheid

Naast innovatie en veiligheid is er nog een derde belangrijke pijler: duurzaamheid.
Nieuwe zorginfrastructuur moet:

- energie-efficiënt zijn
- inzetten op circulair bouwen
- en bijdragen aan een gezonde leefomgeving

We zien steeds vaker projecten die kiezen voor:

- all-electric systemen
- slimme energie-oplossingen
- hergebruik van materialen

Dat is niet alleen goed voor het milieu, maar ook voor de betaalbaarheid van zorg op lange termijn.

Een oproep

Beste aanwezigen,
Als gouverneur wil ik afsluiten met een eenvoudige, maar belangrijke oproep.
Blijf samenwerken.
Blijf durven vernieuwen.
Maar vergeet daarbij nooit de basis:

- de patiënt
- de zorgverlener
- en de samenleving

Want uiteindelijk bouwen we geen ziekenhuizen voor beton of technologie.
We bouwen ze voor mensen.

Slot

Dames en heren,
Het congres dat vandaag van start gaat, biedt een unieke kans om ideeën uit te wisselen, inspiratie op te doen en samen na te denken over de toekomst van zorg en infrastructuur.
Ik wens u boeiende ontmoetingen, inspirerende gesprekken en vooral: de goesting om verder te bouwen aan de zorg van morgen.
Met deze woorden verklaar ik het ZORG.tech congres 2026 officieel geopend.
Ik dank u.